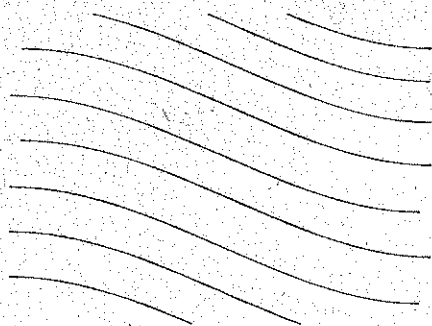

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

JUL.-AVG. 1996/7-8

- ▲ **DOMA IN V SVETU** ● Beseda nove direktorice Andragoškega centra ● Uspešna in odmevna predstavitev ● Izobraževanje brezposelnih v letu 1995 ● Vloga vseživljenjskega učenja v učeči se družbi ● Prihodnje strategije za vseživljenjsko učenje kot porabo
- ▲ **KOTIČEK JE VAŠ** ● DOBA na delovnem obisku v Angliji
- ▲ **NOVA KNJIGA** ● International Encyclopedia of Adult Education and Training
- ▲ **IŠČEMO PRAVE IZRAZE** ● Učeča se družba
- ▲ **POSVETI, KONFERENCE** ● Pouk branja z vidika prenove
- Strokovno v formalnem in neformalnem izobraževanju odraslih ● Obvladovanje in uravnavanje ekonomskega prehoda ● Ustvarjanje novih obetavnih področij
- Vseživljenjsko učenje
- ▲ **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novice v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
 - novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

X.400: S=SAEC;OU=GUEST;PRMD=AC;ADMD=MAIL;C=SI

RFC-822: saec@guest.arnes.si

DECnet: STENAR::LJACRS

DOMA IN V SVETU

Beseda nove direktorice Andragoškega centra Republike Slovenije

Mnogi od Vas ste z nami živeli in spremljali delovanje našega centra od ustanovitve do danes. Bili ste z nami, ko smo ustvarjali in oblikovali Andragoški center Slovenije v institucijo za razvoj in pospeševanje izobraževanja odraslih. Lahko rečemo, da smo skupaj dosegli marsikaj.

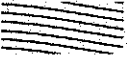
Tako kot nas uči življenje, ki ga živimo, in področje dela, ki ga opravljamo, je naša stalnica spremenljivost in tega se vsi zavedamo. Po petih uspešnih letih delovanja odhaja na področje, katero si je ves čas želel, tudi naš dozdajšnji direktor, dr. Zoran Jelenc. Vendar ostaja z nami, da nam bo še naprej pomagal sooblikovati Center, to pot v malo drugačni vlogi: prevzema vodenje razvojno-raziskovalnega središča in vzgojo ter izobraževanje mladih andragogov in andragoginj.

Na njegovo mesto prihajam mag. Vida A. Mohorčič Špolar in prevzemam težavno vlogo direktorice Centra. Težavno zato, ker bom nasledila takega direktorja, kot je bil dr. Zoran Jelenc. Verjemite, ne bo mi lahko. Vendar upam, da me boste v naših prizadevanjih za razvoj, pospeševanje in raziskovanje izobraževanja odraslih podprli tudi vsi, ki ste nam že doslej stali ob strani. Prepričana sem, da bodo naša skupna prizadevanja plodovita.

Želim vam prijeten dopust in novih moči za izzive, ki nas čakajo.

S pristrčnimi pozdravi,

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar,
direktorica

Sejem Učila '96 in Dnevi slovenskega izobraževanja '96 Uspešna in odmevna predstavitev

Prijetni majski dnevi so že daleč za nami, a najbrž nam ne boste zamerili, če se v tem muhastem poletju spomnimo našega skupnega nastopa na sejmu Učila '96 in na Dnevih slovenskega izobraževanja '96. Tudi letos ste se mnogi odzvali povabilu Ministrstva za šolstvo in šport ter soorganizatorjev, med katerimi je tudi Andragoški center RS. Sejemski prireditvi Dnevi slovenskega izobraževanja ni več le predstavitev našega dela, temveč vse bolj tudi priložnost za srečanje ter menjavo zamisli in uspehov.

Tako kot pretekla leta je tudi letos Andragoški center RS predstavil svojo dejavnost ter organiziral in usklajeval predstavitve drugih institucij za izobraževanje odraslih. Izobraževanju odraslih je bilo letos namenjeno 260 kvadratnih metrov razstavnega prostora v hali C, to je za dobro desetino manj kot lani. Kljub hudi časovni stiski so

se razstavljalci dobro pripravili. Z izvirnimi in dodelanimi nastopi izobraževalcev odraslih so dodali Dnevom slovenskega izobraževanja pridih aktualnosti.

Novost letošnje predstavitve so bili celodnevni nastopi štirih slovenskih občin pod skupnim naslovom Slovenija - učeča se dežela. To je bila prva izmed akcij, ki jih v evropskem letu vseživljenjskega učenja spodbuja in usklajuje Andragoški center RS.

Na razstavnem prostoru, ki je bil namenjen izobraževanju odraslih, se je letos poleg Andragoškega centra RS predstavilo **68 izobraževalnih organizacij in društev iz vse Slovenije**. Vse dni je razstavljal 20 razstavljalcev, kar 48 izobraževalnih organizacij in društev se je predstavilo v sklopu predstavitve občin. Letos ni bilo razstavljalcev iz tujine. Kljub zanimanju nekaterih institucij in posameznikov iz tujine nam ni uspelo zagotoviti njihove udeležbe, ker so bili pogoji sodelovanja do zadnjega nejasni. V obsejmskem programu je bilo izpeljano **18 strokovnih predstavitev oziroma delavnic**, 36 nastopov pa so pripravile organizacije in društva pod skupnim naslovom Slovenija - učeča se dežela.

Iz občine Ormož lahko posebej opozorimo na organizirano učenje plesa, učenje za vzdrževanje osnovnih temeljnih funkcij ter prikaz vinogradniških običajev na podlagi raziskav in učenja. Velik odmev je imela predstavitev dela študijskega krožka v Središču ob Dravi in Središča za samostojno učenje, ki deluje v prostorih Ljudske univerze Ormož. V predavalnici je dr. Jože Bešvir prikazal oblike, metode in vsebino izobraževanja vinogradnikov in vinarjev.

Predstavitve občine Trzič bi lahko naslovili Plezamo-jadrano-smučamo-raziskujemo. S predstavitvijo projekta o rodovnikih, počitniških delavnic in študijskih krožkov so nam spregovorili predvsem o učenju in menjavi raznih spretnosti. Prav to dokaj "eksotično" znanje in spretnosti skušajo približati čim širšemu krogu ljudi in jih pritegniti v običajno izobraževalno in siceršnje ponudbo.

Izobraževalci iz občine Trebnje so prikazali celosten projekt Trebnje zdrava občina in občina dobrih medčloveških odnosov ter dejavnost Društva za zdravje in sožitje v družinah. V predavalnici je mag. Marko Koščak govoril o pomenu izobraževanja pri urejanju podeželja. Posebna pozornost je bila namenjena otrokom, študentom, pa tudi Romom z demonstracijami učnih ur. Center za izobraževanje in kulturo Trebnje je predstavil izobraževanje na daljavo. Bogato predstavitev so končali z nastopom KUD-a Svoboda Mirna z naslovom Godovanje.

Iz mestne občine Maribor se je poleg številnih razstavljalcev posebej predstavila Via s knjigo Sodelovanje in organiziranje, Kmetijski zavod Maribor je prikazal enega svojih izobraževalnih programov na temo Negovanje drevja. Zelo zanimiva sta bila demonstracija izobraževalnega programa Nastopanje v javnosti (Šola za govor BAS) in predstavitev dejavnosti Centra zdravo mesto. Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše nam je predstavil Šolo kakovostnega življenja, Območna gospodarska zbornica pa svojo ponudbo izobraževanja ob uporabi računalniške simulacije.

Andragoški center RS je organiziral tudi omizje z naslovom Učeča se mesto, v katerem so sodelovali župani sodelujočih občin.

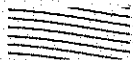
Na predstavitvah se je ustavljalo zelo veliko ljudi. Predstavitve Slovenija - učeča se dežela je bila vsebinsko izredno bogata. Kljub izredno skromnemu denarju, ki je bil na voljo v ta namen, in pomanjkanju časa za pripravo smo bili priča izredno

organiziranim in domiselnim predstavitev. V posameznih občinah so izrabili to redko priložnost predstavitev na osrednji slovenski izobraževalni prireditvi in povezali med seboj večino tistih, ki delajo v izobraževanju odraslih. Tem so se pridružili tudi nekateri učitelji otrok in mladine, ki so navdušeni nad konceptom vseživljenjskega učenja. Temu je želel nameniti posebno pozornost organizator, in tako občinam Ormož, Tržič, Trebnje in mestni občini Maribor podelil priznanje za odmevno predstavitev na Dnevih slovenskega izobraževanja '96.

Letošnji nastop izobraževanja odraslih lahko v marsičem primerjamo z lanskim. Možnosti za predstavitev se žal niso bistveno izboljšale. Pridružujemo se mnenju drugih soorganizatorjev prireditve: da pri takem načinu dela napredek ni več mogoč. Ob tako omejenih možnostih posamezniki in organizacije s področja izobraževanja odraslih ne moremo uresničiti ciljev, ki so usmerjeni čedalje bolj tržno. Za predstavitev in ponudbo izobraževanih ciljev je treba omogočiti nazorno podajanje izvirnosti in novosti. Če hočemo navezati stike s posameznikom, potrebujemo prostor, ki bo omogočal dejavno predstavitev.

Kakor koli, izpeljali smo zelo bogato prireditev. Izobraževanje odraslih je imelo letos zelo velik odmev. Pri tem naj omenimo zanimanje in obisk na razstavnem prostoru in v predavalnicah, še posebno pa veliko pozornost, ki so jo prireditvi namenjala javna občila. Posebej je treba poudariti bistveno zboljšanje kakovosti predstavitev, ki so jo letos dosegli posamezniki in organizacije iz lokalnih skupnosti. V vse to je bilo vloženo veliko truda in pripravljenosti za sodelovanje. Tako uspeša prireditev nam je v letu vseživljenjskega učenja v spodbudo. Mnogi so si pridobili izkušnje in zamisli za prireditve, ki bodo še potekale v evropskem letu vseživljenjskega učenja.

Darko Mali, ACS

Izobraževanje brezposelnih v letu 1995

V Noviškah vsako leto, ko izide letno poročilo Republiškega zavoda za zaposlovanje, predstavimo podatke o vključevanju brezposelnih v izobraževanje. Poročilo za leto 1995 je izšlo aprila 1996, zato s podatki že nekoliko zamujamo, a menimo, da bodo ti zanimivi za marsikoga, ki si jih ni ogledal v omenjenem poročilu. Podatke za leto 1995 bom osvetlila tudi s primerjavo vključevanja brezposelnih v izobraževanje v preteklih letih.

Podlaga za nadaljnji prikaz izobraževanja brezposelnih bo preglednica o vključenosti brezposelnih v izobraževanje, objavljena v letnem poročilu 1995 (Republiški zavod za zaposlovanje, Poročilo za leto 1995, str. 59).

Preglednica: Vključeni v izobraževanje po skupinah programov za leta 1993, 1994 in 1995

	1993	% v vseh brezp.	1994	% v vseh brezp.	1995	% v vseh brezp.
Funkcionalno spolnjevanje	9.282	7,2	5.550	4,3	10.290	8,5
Izobraževanje	2.700	2,1	1.312	1,0	2.224	1,8
Usposabljanje z delovnim razmerjem	3.954	3,1	2.555	2,0	2.753	2,3
Usposabljanje brez delovnega razmerja	1.062	0,8	315	0,2	283	0,2
Programi USO	965	0,7	1.036	0,8	906	0,7
Vsi vključeni	17.963	13,9	10.768	8,5	16.456	13,5
Povprečno število brezposelnih	129.087	100,0	127.056	100,0	121.483	100,0

Iz podatkov v preglednici razberemo, da se je delež brezposelnih vključenih v izobraževanje v letu 1995, v primerjavi s prejšnjim letom, povečal (z 8,5% v letu 1994 na 13,5% v letu 1995), vendar je še zmeraj za nekaj desetink nižji od leta 1993; tedaj je bil v primerjavi z letom 1992, ko je bilo v izobraževanje vključeno okrog 10% brezposelnih, delež spodbudno večji (13,9% v letu 1993).

Leto 1994 je bilo res slabo leto glede možnosti za vključevanje brezposelnih v izobraževanje, saj je bilo to vključevanje zaradi denarnih omejitev kar nekaj mesecev ustavljeno. Posledica tega je bil nižji delež brezposelnih, vključenih v izobraževanje, kot v prejšnjem letu, očitno pa to ni spodbujalo celotnih potreb po vključevanju brezposelnih v izobraževanje v prihodnjem letu. Zaostanek v letu 1994 je prav gotovo vplival na nekatere prednostne vključitve brezposelnih v izobraževanje v letu 1995. Prav zaradi težav v letu 1994 bi nekako pričakovali, da se bo delež vključenih brezposelnih v izobraževanje bistveno povečal (da bi bilo tako zadoščeno nujnim potrebam iz leta 1994 in seveda vsem potrebam po prednostnem seznamu v letu 1995). Žal lahko še zmeraj sklepamo, da je obseg vključevanja brezposelnih v izobraževanje bolj odvisen od denarja, ki je na voljo med sredstvi, namenjenimi

delovanju služb za zaposlovanje in njihovim programom, ter da so izražene potrebe po izobraževanju drugoten element - kot se določijo sredstva, se odloča o možnostih za izpeljavo izobraževanja. Tako se še zmeraj bolj gasijo najnujnejše potrebe, manj pa se lahko vpisujejo brezposelni v izobraževalne programe, ki imajo dolgoročnejshe učinke ali učinke po nekem daljšem obdobju tovrstnega izobraževanja - npr. daljši programi izobraževanja, programi izobraževanja, ki se dopolnjujejo in - vzporedno z daljšim izobraževanjem - zagotavljanje denarne pomoči brezposelnim za preživljanje med izobraževanjem, npr. programi za psihosocialno rehabilitacijo dolgotrajno brezposelnih ipd. Res je, da se že sedaj vpisujejo brezposelni tudi v pravkar naštetih programe izobraževanja, vendar še zmeraj v manjšem obsegu, kot pa kažejo potrebe po tovrstnem izobraževanju. Čeprav se je število brezposelnih v zadnjih treh letih malce zmanjševalo, pa še zmeraj ostaja izobrazbena sstava brezposelnih neugodna glede na potrebe na trgu dela, povečujeta se delež dolgotrajno brezposelnih in delež starejših brezposelnih. Tako postajajo nekatere skupine brezposelnih še bolj odrinjene na obrobje družbenega dogajanja, pogosto tudi na obrobje normalnega - človeka vrednega preživljanja.

Podatki iz preglednice kažejo še tole zanimivost: razmerje vključenih po posameznih vrstah programov izobraževanja v preteklih treh letih ostaja približno enako. Tudi v letu 1995 so torej prevladovali programi funkcionalnega izobraževanja, sledili so programi usposabljanja z delovnim razmerjem, nato programi "izobraževanja" - v to kategorijo so se uvrstili programi za pridobitev izobrazbe - zavodi za zaposlovanje financirajo brezposelnemu npr. zadnji letnik izobraževanja za pridobitev izobrazbe, če mu manjka do dokončanja izobraževanja le še ta letnik bodisi npr. za pridobitev drugega poklica (prekvalifikacija), sledijo pa še programi USO in programi usposabljanja z delovnim razmerjem.

Leta 1995 so imeli pri vključevanju v izobraževanje prednost iskalci prve zaposlitve, dolgotrajno brezposelni, iskalci zaposlitve brez strokovne izobrazbe in starejši brezposelni. Še bolj pa je bila v zadnjem letu namenjena pozornost celostni obravnavi brezposelnega. Iz zornega kota izobraževanja to pomeni, da se brezposelni vključujejo v izobraževanje v skladu z načrtom poklicne poti in smotrnostjo izobraževanja glede na zaposlitvenih možnosti. Na svetovalce zavodov za zaposlovanje pa prelagamo strokovno utemeljeno potrebo, da naj bodo pri usmerjanju brezposelnih v izobraževanje pozorni, da ta vidik, t. j. možnost takojšnje zaposlitve po izobraževanju, ne bi prevladal v celotni strategiji in izpeljavi izobraževanja brezposelnih. Vemo namreč, da potrebujejo brezposelni tudi tiste vsebine izobraževanja, ki ne pripeljejo zmeraj neposredno v zaposlitev, so pa velikokrat prvi pogoj, da je brezposelni sploh motiviran in pripravljen - zmožen tega, da se vključi v izobraževanje, dostikrat pa tudi, da se izobražuje sam; to pripomore k ohranjanju psiho-socialne dejavnosti, ki jo posameznik potrebuje, da ne ostane na obrobju, in da se ne izgubi v množici "odpisanih", temveč se mu v nekem daljšem obdobju, tudi ob lastni dejavnosti omogoči, da znova postane dejaven, bodisi kot zaposlenec ali pa kot sodelavec v kakršnikoli drugi obliki delovanja.

Z zanimanjem že čakamo podatke, ki bodo pokazali stanje v prvi polovici tega leta. O tem vas bomo najverjetneje obvestili v septembrski številki Novičk.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Mednarodni posvet ELLI 1996 Vloga vseživljenjskega učenja v učeči se družbi

Evropska pobuda za vseživljenjsko učenje (European Lifelong Learning Initiative ELLI) je v sodelovanju z Inštitutom za vseživljenjsko učenje Dipoli (Lifelong Learning Institute) in Univerzo za tehnologijo v Helsinkih (Helsinki University of Technology) od 17. do 20. julija letos priredila mednarodni posvet na temo Vloga vseživljenjskega učenja v učeči se družbi (Implementing Lifelong Learning in the Learning Society). Pri pripravi programa so organizatorji tesno sodelovali tudi z nekaterimi mednarodnimi organizacijami, npr. z Evropskim združenjem za raziskovanje učenja in učiteljev, Evropskim združenjem univerz, Združenjem sindikatov idr. Posvet je pritegnil 360 udeležencev z vsega sveta, da so podali svoja mnenja in sodelovali pri oblikovanju strategije vseživljenjskega učenja.

Vsebinska zasnovanost letošnjega posveta je nadaljevala in dopolnjevala načelo Evropske pobude za vseživljenjsko učenje, ki pri razvoju družbe in njenih subjektov zahteva nove možnosti za učenje na državni in lokalni ravni. Izzivi pri oblikovanju učeče se družbe zajemajo vse družbene subjekte, npr. posameznika, organizacije, subjekte na trgu dela, sindikate in celo politične oblasti, ki sodelujejo pri oblikovanju novih stališč, vrednot in načinov vedenja in sprejemanja resničnosti.

Na letošnjem posvetu je bila posebna pozornost namenjena učeči se organizaciji (Learning Organization), in sicer predvsem zato, ker bo organizacija kot temeljna družbena enota in poglavitni subjekt razvoja na začetku naslednjega stoletja uspešna le, če bo zmožna prenašati ustvarjalnost in uresničiti učne procese v vsakdanji praksi. Organizacijam se dandanes nenehno spreminja delovno okolje, preoblikujejo se delovne naloge, nenehno primanjkuje časa, reševati morajo nove probleme imajo pa tudi veliko potreb po prilagajanju in prenavljanju. Nova učna strategija bo morala biti potemtakem usmerjena v prilagajanje zunanjemu okolju, upoštevala naj bi novo tehnologijo ter znova definirala učne procese, vsebine in vlogo posameznika pri tem. Učenje torej ne bo preprosto absorbiranje informacij, temveč bo zahtevalo in ustvarjalo prostor za nove načine vedenja in razmišljanja.

Iz take zasnovanosti so izhajali tudi temeljni cilji posveta. Tako naj bi:

- razvili strategijo in akcijske projekte za spreminjanje Evrope v vseživljenjsko učečo se celino,
- ugotovili, kako bi bilo mogoče izpeljati vseživljenjsko učenje v organizacijah,
- podali rešitve za razvoj organizacij s posameznimi možnostmi za učenje,
- oblikovali nove strukture, ki bi podpirale razvoj učečih se organizacij,
- podprli evropske in širše mreže vseživljenjskega učenja pri nadaljnjem razvoju tega področja in njegovem sodelovanju pri oblikovanju sodobnih sprememb v družbi.

Posvet je obravnaval šest tematskih sklopov, in sicer:

Nova evropska delovna mesta. Evropska celina ima nove teknice, ZDA, Azijo, zato se mora prilagoditi okoljem in pripraviti ter usposobiti zaposlene za odločanje, tako

da bi postali vsaj enakovredni tekmečem. Ta potreba se zrcali v vseh tipih organizacij - šolah, univerzah, inštitutih za izobraževanje odraslih ter strokovnih združenjih, lokalnih in nacionalnih vladah. To je bila tudi izhodiščna teza pri načrtovanju delovnih mest za 21. stoletje, ugotavljanju učnih potreb za nova delovna mesta in razčlembi evropskega trga dela.

Učeča se organizacija v učeči se družbi. Učeča se organizacija postavlja v ospredje zadovoljitev potreb vsakega posameznika v skladu s cilji organizacije. Takšna organizacija se po eni strani povezuje s podjetništvom in industrijo, po drugi strani pa je povezana z univerzami, vladami, s šolami in skupnostmi ter z drugimi ustanovami, ki podpirajo posameznikovo učenje. Izhajajoč iz takšne podmene je problematika obravnavala definicijo organizacije, oblikovanje podjetništva, učnih mrež, učnih skupnosti in novega partnerstva v Evropi.

Razumevanje in usmerjanje sprememb. Zaradi potreb po nenehnem spreminjanju v organizacijah je treba posebej obravnavati vlogo vodilnih oseb in drugih zaposlenih v industriji, visokem šolstvu, lokalni in državni vladi pri doseganju razvoja in ciljev organizacije. Poudarek je bil na: spremembah pri odločanju, uresničevanju sprememb, razvoju splošne učne kulture in individualnem razvoju kot ključnem dejavniku za ugotavljanje, spreminjanje in usmerjanje učnih potreb v učeči se družbi.

Vseživljenjsko učenje so spretnosti, vrednote in kompetence v Evropi. Evropska pobuda za vseživljenjsko učenje obravnava razvoj človekovih zmožnosti pri sprejemanju novega znanja, spretnosti, vrednot in razumevanju, povezanim z razvojem ustvarjalnosti in veseljem do uresničevanja vseh vlog v družbi. Zato je zelo pomembno razviti pozitivne vrednote in stališča pri posameznikih, organizacijah in narodih. Tematika se je osredotočila na razvijanje vseživljenjskih spretnosti v učeči se družbi, zadovoljevanje potreb, ki se nanašajo na nova delovna mesta, razvoj novih struktur učenja, usposabljanje, povečanje zaposlenosti in samozaposlenosti v Evropi.

Nove učne metode. Nova informacijska tehnologija odpira možnosti za fleksibilno učenje, učenje na daljavo, organizirano samostojno učenje idr. Uporaba sodobne tehnologije omogoča, da postane učenje dostopno in stvarno pri zadoščanju posebnih učnih potreb. Nove učne metode zahtevajo ne le razvoj in uporabo sodobnejše tehnologije, temveč tudi načrtovanje strategije za razvoj učnih potreb, programov in evropske mreže za razvoj izobraževanja odraslih ipd.

Razvoj skupne vizije. Cilj evropske pobude je razviti strategijo, ki bi omogočila sodelovanje in tekmovanje z enakopravnimi partnerji. To bi temeljilo na razvoju učečih se mest in skupnosti, razvijanju javnih občil pri širjenju učenja, informacijskih središč, obravnavanju vseživljenjskega učenja kot evropski naložbi, nalaganju nove odgovornosti vlad, izobraževalnih ustanov, podjetij in različnih strokovnih združenj ter spreminjanju vloge družine, lokalnih skupnosti in posameznika.

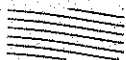
Način in oblike dela na posvetu so bili prav zanimivi in poleg plenarnih predavanj, ki so bila zasnovana predvsem teoretično, omogočili tudi seznanjanje in sodelovanje pri preučevanju te problematike na bolj praktični ravni ali z delom v skupinah, delavnicah, na videopredstavah in ogledih. Udeleženci smo se lahko neposredno seznanjali z izobraževalnimi sistemi nekaterih finskih podjetij (Nokia Mobile Phones, SOL, Borealis Polymers, ABB Industry, idr.), ki so s prestrukturiranjem izobraževalne

dejavnosti, preusposabljanjem zaposlenih in z odpiranjem do zunanjega okolja in sprememb postala zelo učinkovita in uspešna v družbi.

Novost letošnjega posveta sta bila učenje in izpeljava učnih dejavnosti na vlaku, ali kot so to poimenovali Finci 'Trainstorming'. Med potovanjem iz Helsinkov do Rovaniemija so se v enajstih urah zvrstili: delo z računalniki, delo v skupinah, burjenje duha (brainstorming), v t. i. kulturnem vagonu smo lahko dobili literaturo o značilnostih mest Oulu in Tampere, tam so nam organizatorji skupaj s prebivalci mest priredili prav prijetno dobrodošlico.

Čeprav so udeleženci prišli iz različnih delovnih in kulturnih okolij (univerze, izobraževalni centri, podjetja, svetovalne organizacije idr.), jim je uspelo navezati stike, se pogovarjati, prenašati novo znanje, pokazali pa so tudi, da so dovezetni za nove učne metode in oblike dela in tako pripravljeni prispevati k uresničevanju ciljev vseživljenjskega učenja.

Jasmina Mirčeva, ACS

Japonska Prihodnje strategije za vseživljenjsko učenje kot porabo

Z 21. stoletjem bo nastopila 'kokora', doba razuma, duhovnosti, mentalnosti in humanosti. To pomeni tudi prehod od materialističnega načina življenja k slogu, ki poudarja večjo kakovost življenja. Podjetja si prizadevajo za večjo produktivnost in humanost hkrati. In vendar, kako so lahko naložbe usklajene s porabo? Pri sprejemanju prihodnjih strategij bi nam morale učne strategije za porabo omogočati življenje z jasno določenimi cilji.

Delovno življenje na Japonskem

Na Japonskem je delavnik še vedno daljši kot v državah OECD-ja. Leta 1990 so na Japonskem delali na leto skupaj 2124 ur, v ZDA 1948, v Angliji 1953, v Franciji pa 1683. Japonsko Ministrstvo za delo je letos omejilo obseg delovnih ur na 1800 na leto.

Večina Japoncev porabi veliko časa za potovanje na delo zaradi visokih cen zemljišč. 70 odstotkov zaposlenih v državah OECD-ja potuje na delo manj kot 30 minut, 90 odstotkov manj kot eno uro. Komaj 5 odstotkov Japoncev potuje na delo manj kot pol ure, 35 odstotkov od 30 do 60 minut, več kot 80 odstotkov pa od 60 do 90 minut.

V tej deželi pa imajo ne samo daljši delavnik in daljša potovanja na delo, temveč tudi več delovnih dni kot v državah OECD-ja. Na Japonskem delajo 247 dni, v ZDA 226, v Angliji 218 in v Franciji 211. Japonski delavci imajo zaradi tega manj časa za dodatno učenje v prostem času. Večina podjetij ponuja zaposlenim dodatne možnosti za učenje med delovnim časom. Čeprav je bilo veliko truda vloženo v zmanjševanje

delovnih ur, večina zaposlenih zaradi manjših dohodkov zavrača krajši delavnik. Zaradi tega precej manjših podjetij raje zaposluje cenejšo tujo delovno silo.

Med moškimi, starimi od 18 do 65 let, je manj povpraševanja po učenju. Čeprav je po delovni zakonodaji upokojitvena starost 60 let, večina moških dela do 65. leta. Ob drugi upokojitvi doživi večina moških tretje učno obdobje.

Delovni vzorec japonskih žensk je podoben moškemu. Veliko se jih upokoji, ko zasnujejo družino. Ko otroci odrastejo, je težko znova vstopiti na trg dela za polni delovni čas, zato večina dela krajši čas od polnega. Velike potrebe po učenju so med ženskami, starimi nad 35 let.

Javne ustanove in kulturni centri navadno ne ponujajo poklicnega izobraževanja. Če želijo ženske pridobiti poklicno kvalifikacijo, se lahko izobražujejo v posebnih poklicnih centrih, kjer programe financira lokalna vlada.

Ponudba in povpraševanje po vseživljenjskem učenju kot porabi

V preteklosti je prevladovala miselnost, da sta uživanje kulturnih dobrin in razvoj kulture nañmenjena samo zabavi. S podaljševanjem prostega časa ob koncu tedna so se razmere spremenile tako za šolsko mladino kot za odrasle. Ljudje se spopolnjujejo z ustvarjanjem svojega življenjskega sloga, ki temelji na njihovih izvirnih zamislih in zmožnostih.

Učni programi so zelo odvisni od tega, kako jih sprejemajo tisti, ki se učijo. Izsledki raziskave o učni zavesti odraslih, ki jo je avgusta 1991 opravil vladni Državni inštitut za raziskovanje izobraževanja, so pokazali, da odrasle najbolj zanima učenje za rekreacijo in prosti čas. Na drugem mestu je bil šport in na tretjem temeljno zdravstveno varstvo. Zanimali so se tudi za računalništvo in svobodno umetnost.

Zdajšnja povprečna življenjska doba je okoli 80 let. Vseživljenjsko učenje se kaže v izvirnih vsakdanjih dejavnostih ljudi v lokalnem okolju. Skupne medgeneracijske dejavnosti, ki bi jih vpeljali na nekaterih učnih stopnjah, bi omogočile prihodnjim rodovom, da bi razvili življenjske spretnosti in ohranili kulturo in tradicijo kraja. Učenje kot poraba za otroke in mladino naj bi potekalo po pouku, vsebovati pa bi moralo dejavnosti za utrjevanje značajskega poteza, razvijanje storitvene dejavnosti in ohranjanje tradicionalne kulture v skupnosti. Ob sodelovanju v takšnih dejavnostih bodo mladi ljudje razvili močno kulturno identiteto. Septembra 1992 je bil vpeljan petdnevni šolski urnik in odtlej se je povečala rekreativna dejavnost v šolah, muzejih, knjižnicah in drugih centrih za otroke in mlade.

Odrasli

Dva temeljna cilja sta v učenju odraslih. Dandanes se od vsakega državljana pričakuje, da bo živel obogateno življenje, razvijal osebnost in si prizadeval doseči svoje cilje. Obenem morajo odrasli sodelovati v uravnoteženem socialnem in gospodarskem razvoju. Izobraževanje odraslih bi moralo biti, ob učenju, usmerjenem v razvoj kraja, spopolnjeno in izboljšano v skladu s spremembami v socialnoekonomskem razvoju.

